

**Commissie 'Ruim Baan voor Talent'
Tussenrapportage 2005**

Den Haag, februari 2006

Voorwoord

De commissie 'Ruim baan voor talent' doet in deze tussenrapportage verslag van haar activiteiten in 2005. Deze betreffen:

- de advisering naar aanleiding van de voorstellen van universiteiten en hogescholen rondom honours programma's (de tweede ronde experimenten 'Ruim baan voor talent');
- de start van de eerste ronde experimenten in september 2005 (met name een toelichting per experiment ten behoeve van de evaluatie van erkende evidente meerwaarde door de NVAO).

De verslaglegging wordt ingeleid met enkele observaties en algemene opmerkingen naar aanleiding van het afgelopen jaar, die volgens de commissie betekenisvol zijn in het kader van deze tussenrapportage.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
1.....	3
Inleiding.....	3
2. Tweede ronde experimenten 'Ruim baan voor talent': honours programma's..	6
<i>Vooraf</i>	6
<i>Ingediende voorstellen</i>	6
<i>Beeld van honours programma's</i>	7
<i>Zwaarwegende elementen</i>	7
<i>Te subsidiëren voorstellen</i>	10
<i>Korte beschrijving per voorstel</i>	11
<i>Verplichtingen "Ruim baan voor talent"</i>	17
3. Start experimenten eerste ronde	18
<i>Vooraf</i>	18
<i>Evaluatie</i>	18
<i>Gestarte experimenten</i>	20
Bijlage 1.....	22
Nadere toelichting per experiment van de erkende evidente meerwaarde ten behoeve van de evaluatie door de NVAO.....	22
Bijlage 2.....	41
Gegevens instroom in opleidingen eerste ronde experimenten	41
Bijlage 3.....	45
Samenstelling commissie Ruim baan voor talent	45

1. Inleiding

De behoefte aan meer maatwerk in het hoger onderwijs is al geruime tijd onmiskenbaar. Door meer differentiatie in de vorm van bijv. *honours* programma's en *university colleges* naast reguliere opleidingsprogramma's kan beter worden voorzien in de behoefte van studenten. Steeds meer zien we binnen één universiteit of hogeschool opleidingen met een eigen karakteristiek, missie en eigen procedures¹. In een dergelijke context wint *matching* van verwachtingen, doelen en inspanningen van studenten met het karakter van de opleidingen aan betekenis. De toegang tot bepaalde differentiaties kan gepaard gaan met selectie van de voor de differentiaties meest kansrijke studenten. Dat hoeft niet bezwaarlijk te zijn, zo lang elke student toegang behoudt tot het afronden van een opleiding in het hoger onderwijs. Ook is het goed dat wordt nagedacht over de vraag of van studenten mag worden verwacht dat zij voor extra hoogwaardige voorzieningen en kwaliteit in de opleiding een extra bijdrage betalen. Tegen de achtergrond van deze noties zijn in 2005 de eerste experimenten gestart met selectie en collegegeldverhoging voor opleidingen met een erkende evidente meerwaarde.

De vraag wat 'erkende evidente meerwaarde' (een voorwaarde die voortvloeide uit het regeerakkoord van Balkenende I) nu precies betekent kon in de eerste rapportage van deze commissie nog niet eenduidig worden beantwoord. Dat leidde begin vorig jaar tot een discussie in de Tweede Kamer over wat nu 'reguliere kwaliteit' is en wat vergeleken daarbij 'extra kwaliteit' of 'meerwaarde' is. In de voorstellen van de instellingen werd meerwaarde onderbouwd met bijv. kleine werkgroepen, hoge kwaliteit van docenten en intensief contact tussen student en docent. Is dat geen verplichte kost voor alle opleidingen in het hoger onderwijs, zo vroeg de Kamer zich af.

Dat dit bij veel opleidingen kennelijk niet het geval is, kon worden afgeleid uit de discussie die vorig jaar o.a. op de opiniepagina's is gevoerd. Klachten over het geringe aantal lessen, afwezige en middelmatige docenten, pretstudenten, gebrek aan wetenschappelijke nieuwsgierigheid en overvolle collegezalen riepen beelden op van een noodlijdend hoger onderwijsbestel.

Zonder dit kwaliteitsdebat te willen bagatelliseren vragen wij ons af of het hoger onderwijs in Nederland er inderdaad zo slecht voorstaat. Is de kwaliteit daarvan vergeleken bij jaren geleden verslechterd? Uit accreditatie –en visitatierapporten blijkt hiervan niets. Ook is er geen duidelijke aanleiding om te geloven dat Nederland in internationaal opzicht benedengemiddeld zou scoren². Wel is het zo, dat Nederland wat betreft rendement niet verder dan het (al lage) OESO-gemiddelde komt en laag scoort als het gaat om studielast van opleidingen³. Studenten besteden minder tijd aan hun studie dan de genormeerde 40 uur per

---

¹ Zie bijv. Universiteit Utrecht en Hogeschool INHOLLAND.

² Zie bijv. Education at a glance, 2005, al moet hierbij worden aangetekend dat er in dit rapport noch in andere rapporten sprake is van een brede kwalitatieve vergelijking van hoger onderwijsstelsels.

³ Eurostudent 2005.

week⁴. Duidelijk is ook dat de positie van Nederland in internationaal opzicht nog ver verwijderd is van de op 'Lissabon' geïnspireerde ambitie van het kabinet om tot de top van Europese kenniseconomieën te behoren. Nederland streeft ernaar om in 2010 een beroepsbevolking te hebben waarvan 50% beschikt over een hoger onderwijs niveau. Wat betreft instroom in het hoger onderwijs kan Nederland die doelstelling realiseren, maar wat betreft het aantal mensen, dat uiteindelijk op wo- of hbo-niveau is gediplomeerd, scoort Nederland laag⁵. Ons hoger onderwijs stelsel slaagt er vergeleken bij andere OESO-landen niet goed in om studenten tot een eindexamen te brengen. Dit maakt differentiatie als middel om studenten 'te boeien en te binden' des te noodzakelijker.

In het genoemde kwaliteitsdebat zijn selectie aan de poort en collegegeldverhoging verschillende keren genoemd als noodzakelijke middelen om het vermeende verval te keren⁶. De verwachtingen van meer selectie en collegegelddifferentiatie moeten echter genuanceerd bekeken worden. Als het inderdaad zo is, dat het academische klimaat verarmt, studenten ongemotiveerd zijn en rendementen daarom zo laag zijn, is het de vraag of selectie en hogere collegegelden voor de gewenste verandering zullen zorgen. Toepassing van deze instrumenten zal weinig zin hebben als de opleiding daarnaast geen werk maakt van het uitdagen van studenten, kleinschalig organiseren van onderwijs, verbeteren van docentenkwaliteit, het leggen van verbindingen met toponderzoek en afstemming op de eisen van het beroepenveld.

Het antwoord op de kwaliteitsvraagstukken in het hoger onderwijs ligt deels bij de student zelf. Daarvan wordt veel verwacht. Om te beginnen mag een universiteit of hogeschool ervan uitgaan, dat de student zich tijdens zijn vooropleiding goed heeft georiënteerd op een studie in het hoger onderwijs en hiervoor bewust heeft gekozen. Verder wordt van de student verwacht dat hij bereid is om voldoende tijd aan de studie te besteden. De student moet de discipline hebben om studie en tijd zo in te delen dat er geen onnodige achterstand ontstaat. Ook worden studenten geacht hun studietijd te gebruiken voor zelfontwikkeling en het aanleren van sociale en organisatorische vaardigheden.

Het andere deel van het antwoord ligt natuurlijk bij de HO-instellingen en hun vermogen om aan te sluiten bij de verschillende studiewensen –en patronen van studenten. Daarvoor zal nodig zijn dat opleidingen intern gedifferentieerd zijn. Dit kan bijvoorbeeld vorm krijgen in een *honours* programma voor extra getalenteerde studenten naast een regulier programma voor studenten met een gemiddelde motivatie of aanleg. In een context van differentiatie, waarbinnen er verschillende opleidingsmogelijkheden zijn, kan selectie als *matching* functioneren: de verwachtingen, inspanningen en doelstellingen van studenten en opleiding lopen zoveel mogelijk parallel.

---

⁴ Van den Broek e.a. (2005). *Studentenmonitor 2004. Net dat beetje extra*. Den Haag.

⁵ Education at a Glance, 2005. Zie ook 'De helft van Nederland hoogopgeleid', Onderwijsraad, 1 december 2005.

⁶ Zie bijv. Rick van der Ploeg, 'Doorbreek de heilige coalitie van pretstudenten, middelmatige professoren en angstige bestuurders', NRC Handelsblad d.d. 12 maart 2005.

Ook zal de universiteit of hogeschool serieus naar haar organisatie moeten kijken en de context waarin wordt gestudeerd. Voor de motivatie en gedrevenheid van de student is het belangrijk dat de student het gevoel heeft 'ertoe te doen' binnen de opleiding en zich betrokken voelt. De student moet zichzelf kunnen zien als deelnemer aan een *academic community*, met name in de *undergraduate* fase. Bepalend hiervoor zijn aspecten als het contact tussen docent en student, de samenstelling van de studiegroepen en vooral ook de kleinschaligheid van onderwijs. Kleinschaligheid draagt bij aan herkenbaarheid voor de student. Daarmee kan de initiële motivatie van aankomende studenten het beste op peil worden gehouden. Denkbaar is dat verhoogde collegegelden nodig zijn om kleinschaligheid, docenten van topkwaliteit en andere kwaliteitsvoorzieningen te kunnen bekostigen. De experimenten zullen meer moeten leren over nut, noodzaak en effecten van instrumenten als collegegeldverhoging.

Een antwoord op de genoemde kwaliteitsvraagstukken is tenslotte ook gelegen in een consistent overheidsbeleid. Instrumenten als de huidige onderwijsbekostiging, die een sterk accent legt op de eerste inschrijving van studenten, zijn niet stimulerend voor kwaliteitsbeleid op instellingsniveau. Effecten van een dergelijke bekostiging laten zich moeilijk 'repareren' met selectie aan de poort of collegegeldverhoging.

2. Tweede ronde experimenten 'Ruim baan voor talent': honours programma's

Vooraf

In het wetgevingsoverleg van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de experimentenwet 'vooropleidingseisen, selectie en collegegeldheffing' op 24 januari 2005 heeft de Tweede Kamer aan de staatssecretaris van OCW gevraagd om een tweede ronde experimenten 'Ruim baan voor talent'. Deze ronde moesten volgens de Kamer betrekking hebben op binnen de huidige wet passende experimenten bij opleidingen met 'erkende evidente meerwaarde'. Belangrijk verschil met de eerste ronde experimenten is dus dat in de tweede ronde geen toepassing plaatsvindt van selectie aan de poort en collegegeldverhoging, zoals is geregeld in de eerder genoemde experimentenwet. Ander verschil is dat de tweede ronde conform de wens van de Kamer is gericht op de ontwikkeling van honours programma's en niet op mogelijke andere vormen van meerwaarde.

Beide rondes experimenten zijn gericht op het verder ontwikkelen van opleidingen of opleidingsprogramma's met erkende evidente meerwaarde. De tweede ronde experimenten start per september 2006 en loopt parallel aan de eerste ronde experimenten.

Ingediende voorstellen

Begin juni 2005 zijn de instellingen uitgenodigd om voorstellen voor honours programma's in te dienen. Bij de uitnodigingsbrief was een beoordelingskader gevoegd met criteria, die in de voorstellen behartigd moesten worden. Door universiteiten en hogescholen zijn in oktober jl. in totaal 55 voorstellen ingediend voor honours programma's. Met waardering hebben we als commissie geconstateerd dat veel instellingen duidelijk werk hebben gemaakt van hun voorstellen en hun best hebben gedaan om de vereiste onderdelen van het beoordelingskader van de commissie te behartigen. De conclusie dat honours programma's zich mogen verheugen in een brede belangstelling van universiteiten en hogescholen lijkt dan ook gerechtvaardigd. Dit is een zeer positief signaal. Niet alleen vanwege de ontwikkeling van deze programma's als zodanig, maar vooral ook vanwege de achterliggende ambities van universiteiten en hogescholen om meer werk te maken van onderwijscontexten, die studenten uitdagen het beste uit zichzelf te halen.

Deze ronde experimenten is een volgende stap in de ontwikkeling van honours programma's en het nader vormgeven van differentiatie binnen het hoger onderwijs. Het gaat hier om een ontwikkeling waarvan het einde nog lang niet in zicht is. Met dit advies geven we als commissie ons oordeel over wat de beste voorstellen voor honours programma's kunnen zijn die met subsidie verder ontwikkeld moeten worden.

Beeld van honours programma's

Het beeld dat wij bij een honours programma voor ogen hebben is dat van een uitdagend opleidingsprogramma, dat extra gemotiveerde studenten in een inspirerende 'academic community' vanuit meerdere invalshoeken voorbereidt op het vervullen van maatschappelijke en wetenschappelijke sleutelfuncties. Dit beeld is enerzijds ingegeven door ervaringen rondom bestaande honours programma's. We hebben ons hierover ook uitgebreid laten adviseren door het Landelijk Plusnetwerk, waarin universiteiten samenwerken die honours programma's aanbieden. Anderzijds bouwen onze ideeën voort op de criteria voor erkende evidente meerwaarde, zoals die zijn gehanteerd in de beoordeling van experimenten met selectie aan de poort en collegegeldverhoging. Dat laatste is ook belangrijk vanwege het verzoek van de Tweede Kamer aan de staatssecretaris van OCW om de experimenten met de honours programma's een parallel traject te laten zijn aan de eerste ronde experimenten.

We adviseren om de voorstellen, die volgens ons de beste zijn, te subsidiëren. Dat wil niet zeggen dat de andere voorstellen zichzelf geen honours programma zouden mogen noemen. Als commissie hanteren we een beoordelingskader dat is ingegeven door een bepaalde context. Daarnaast moet er ruimte zijn voor andere opvattingen over wat een honours programma is. Wij delen geen keurmerken uit, ook niet vanwege het feit dat veel voorstellen programma's betreffen die nog ontwikkeld moeten worden en dus alleen nog op papier bestaan. Wel hopen we met dit advies een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen van meer inzicht in de aard en wenselijke vormgeving van honours programma's in Nederland.

Zwaarwegende elementen

Zoals in de brief van staatssecretaris Mark Rutte van 2 juni 2005 is aangegeven, hebben we uit de voorstellen de beste geselecteerd en voorgedragen voor subsidiëring. De meeste voorstellen, die zijn ingediend, voldoen min of meer aan de criteria in het beoordelingskader. De keuze voor welke voorstellen het beste waren is ingegeven door de beoordeling of een voorstel niet alleen naar de letter, maar ook naar de geest een honours programma betreft, zoals wij als commissie dat voor ogen hadden. Daarin hebben we vooral de volgende elementen uit het beoordelingskader zwaar laten wegen:

- ***Academic community.*** De academic community is één van de belangrijkste onderscheidende criteria voor een honours programma: een hechte gemeenschap van studenten en docenten, die studenten stimuleert om het beste uit zichzelf en uit hun opleiding te halen. Om in aanmerking te komen voor wat volgens ons een goed voorbeeld is, is het niet voldoende als studenten alleen maar in kleine groepen werken. Het gaat erom dat een context aannemelijk wordt gemaakt die inspireert tot een 'academic spirit'. Dit kan vooral worden onderbouwd door een goede wisselwerking tussen docenten en studenten, tussen studenten onderling, door het

gegeven dat de studiegroep gedurende het hele programma bij elkaar blijft en door een opleidingsprogramma, dat studenten verschillende invalshoeken aanreikt. Zoals in het beoordelingskader is aangegeven, moet de student sterk betrokken zijn bij de opleiding/instelling en het gevoel te hebben deel uit te maken van een kennisgemeenschap.

- **Professional community.** De academic community is niet uitsluitend voorbehouden aan de universiteiten. Ook in het hbo kan een dergelijke gemeenschap tot stand worden gebracht. De invulling daarvan is evenwel anders dan die voor universiteiten. In het hbo ligt de nadruk niet op academische vorming, maar op beroepsgeoriënteerde of professionele vorming, die vooral wordt bereikt door wisselwerking tussen student en praktijk. Door confrontatie met de beroepspraktijk wordt het theoretische niveau van de student geactiveerd en naar een hoger plan gebracht. Een hbo honours programma zou die confrontatie extra moeten stimuleren. Volgens de commissie is een academic community (of beter gezegd: een *professional community*) aan een hogeschool dan ook een gemeenschap van studenten, docenten, lectoren en experts uit het werkveld, erop gericht om studenten tot hoogwaardiger beroepsbeoefenaars op te leiden.
- **Vorming.** Vergeleken bij de reguliere opleiding wordt er in een universitair honours programma meer aandacht besteed aan de ontwikkeling van academische vaardigheden en aan inhoudelijke verdieping of verbreding. Ook in het kader van professionele vorming aan hogescholen speelt verbreding een rol: de mogelijkheid om over de grenzen van het specifieke beroep heen te kijken, via transfer van kennis ook met andere beroepen en disciplines affiniteit te ontwikkelen en daardoor de specifieke beroepskennis in een breder perspectief te kunnen plaatsen. Verdieping van de professionele vorming kan plaatsvinden door studenten actief te betrekken bij onderzoek, dat nauw is gekoppeld aan de beroepspraktijk. Bij de keuze voor de te subsidiëren voorstellen hebben we ons wat betreft het criterium 'vorming' vooral laten leiden door:
  - de beoordeling of het programma een combinatie biedt van cognitieve, brede educatieve en sociale aspecten, die in elkaar grijpen;
  - de duur van het programma (naarmate een programma meer tijd omvat, mag worden verwacht dat de vorming van de student duurzamer is);
  - de aanwezigheid van meerdere invalshoeken, die ertoe leiden dat de student een brede blik ontwikkelt;
  - de integratie van het programma in één of enkele bepaalde opleidingen (het programma moet meer zijn dan een Studium Generale), waardoor ook aannemelijk is dat het honours programma op langere termijn kan inspireren tot kwaliteitsverbetering van die opleiding(-en).

- **Kwaliteit docenten.** In het beoordelingskader is de kwaliteit van docenten als criterium zwaar neer gezet. Het moet gaan om topdocenten, die behalve als kennisoverdrager ook kunnen fungeren als intellectuele gids en rolmodel bij de vorming van de student. In veel van de geselecteerde voorstellen is sprake van een meester-gezel-relatie tussen docent en student.

Te subsidiëren voorstellen

We hebben als commissie de onderstaande voorstellen uitgekozen als beste voorstellen en adviseren de staatssecretaris van OCW om deze te subsidiëren:

Universiteiten

1. *3 TU's Technische Universiteit Eindhoven* instellingsbreed honours programma;
2. *3 TU's Universiteit Twente* honours track;
3. *Universiteit Utrecht* honours programma culturele antropologie;
4. *Universiteit Utrecht* honours programma geowetenschappen;
5. *Universiteit Utrecht* Utrecht Law College;
6. *Erasmus Universiteit Rotterdam* honours programma "Over grenzen";
7. *Universiteit Leiden* honours programma Geschiedenis.

Hogescholen

1. *Hogeschool van Utrecht* Masterclass Integrated Product Development, faculteit Natuur en Techniek;
2. *Hogeschool Utrecht* honours programma Economie en Management Topclass
3. *Hanzehogeschool Groningen* honours programma Vastgoed & Makelaardij;
4. *Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten* Toptalent (muziek)
5. *Gerrit Rietveld Academie/Universiteit van Amsterdam* honours programma 'Kunst, Wetenschap, Praktijk'
6. *Hogeschool van Arnhem en Nijmegen* honours programma opleiding tot verpleegkunde
7. *Christelijke Hogeschool Ede* journalistiek

Universiteiten

3TU's Technische Universiteit Eindhoven instellingsbreed honours programma

Het honoursprogramma, gesitueerd op instellingsniveau, focust op een student met een brede blik (over de grenzen kijken). Het programma loopt in het tweede en derde jaar en bestaat uit een universiteitsbreed vakkenaanbod, meedraaien in onderzoek en academische vorming via een diversiteit aan werkvormen. De TUE gaat bij het vakkenaanbod uit van een verdere verbreding van het vakkenaanbod door samenwerking met topdocenten in 3TU-verband, naburige algemene universiteiten of in het kader van de innovatiedriehoek Eindhoven-Aken-Leuven. De TUE heeft expliciet de totstandkoming van een eigen community van honours studenten voor ogen en gaat dit ondersteunen door een eigen studievereniging. De TUE zal relatief jonge docenten inzetten, met de bedoeling dat deze docenten een voorbeeldfunctie gaan vervullen. Deze docenten worden onder meer gerecruteerd uit de kring van vici-wetenschappers.

3TU's Universiteit Twente honours track

Het instellingsbrede programma loopt vanaf het tweede semester van het eerste jaar tot en met het derde jaar. De studenten krijgen in verschillende onderdelen 'gereedschappen' aangereikt om te leren een voorhoede rol op zich te nemen en om creatieve bijdragen te leveren aan de ontwikkeling van kennis. De brede blik is gelegen in de academische vorming die in de gekozen activiteiten zichtbaar moet worden, in bijvoorbeeld het onderdeel Multi Disciplinair Onderzoek- en Ontwerpen en in de domeinverkenningen. Bij de domeinverkenningen, die een derde van het programma beslaan, gaat een student individueel of in een groep een onderwerp verkennen dat nog niemand heeft uitgezocht. Het kan gaan om de eigen hoofdstudie, een andere studie of een nog niet bestaand studiegebied.

De vorming van een academic community wordt bevorderd door een eigen studievereniging en door informeel contact tijdens het honours onderwijs dat in de avonden en tijdens weekendconferenties plaatsvindt. Het is de bedoeling dat de honours studenten zich manifesteren via een eigen tijdschrift, weblogs en websites, onderzoeksvoorstellen, subsidieaanvragen, deelname aan wedstrijden etc. Toponderzoekers, zoals vici-wetenschappers, docenten met een 'persoonlijk' hoogleraarschap (d.w.z. opererend binnen een bestaande leerstoel), leden van de Jonge Academie van de KNAW, maar ook aio's zullen worden ingezet.

Universiteit Utrecht honours programma culturele antropologie

Het programma vindt plaats in het tweede en derde bachelorjaar en bestaat uit extra cursussen, *master classes* en een *summer school* (van de onderzoeksschool CERES). De brede blik komt tot uiting in de internationale invalshoek (buitenlandervaring, buitenlandse gastdocenten in de masterclasses, taalvaardigheden) en de empirische invalshoek.

Het programma heeft een academic community voor ogen bestaande uit studenten die betrokken zijn bij elkaars wetenschapsbeoefening en die een stimulerend intellectueel klimaat koesteren (o.a. door een intensieve meester-gezel relatie tussen docent en student). Eén van de vormen om de betrokkenheid bij de gemeenschap te bewerkstelligen is honours studenten zoveel mogelijk de kans te geven via een student-assistentenschap actief mee te werken aan het organiseren van wetenschappelijke congressen en colloquia, het ondersteunen van onderzoek, het evalueren van het onderwijs en het zitting hebben in commissies. Verder krijgt iedere student een tutor en wordt individueel begeleid, bijvoorbeeld bij schrijfopdrachten.

Alleen docenten met een score 4 of hoger op hun cursusevaluaties (normaal is 3.5 op een 5-puntsschaal) worden ingezet.

Universiteit Utrecht honours programma geowetenschappen

Het programma begint in het eerste jaar en bestaat uit een honours seminarreeks, verdiepingsopdrachten, ontwikkelen van een zgn. creative challenge project, een onderzoek in teamverband, maatschappelijke oriëntatie en dienstverlening (toepassing van kennis ten behoeve van bijvoorbeeld een wetenschapswinkel, wijkcommissie etc.), en een aan het honours programma aangepaste invulling van leeronderzoek en thesis. Dit programma heeft tot doel: verdieping van ervaring in wetenschappelijk onderzoek, vergroting van betrokkenheid bij de academische gemeenschap, ervaring opdoen met maatschappelijke dienstverlening door vraaggestuurde toepassing van wetenschappelijke kennis, verdieping van inzicht in het bredere domein van de geowetenschappen, academische ervaring in internationaal verband, verdieping van persoonlijke, sociale en professionele vaardigheden zoals initiatief, verantwoordelijkheid, creativiteit, vermogen tot (zelf)reflectie, time management, teamwork en leiderschapskwaliteiten.

Bij de vorming van de academic community speelt de honours seminar-reeks een belangrijke rol. Het is een kennisgemeenschap in die zin dat studenten en docenten elkaar daar treffen rondom gedeelde interesses, ambities en doelen binnen inhoudelijke en sociale activiteiten. Bij het research project gaat het om de lokale gemeenschap van docent-onderzoekers, promovendi en graduate students. Verder kunnen honours studenten een bijdrage leveren aan onderwijsontwikkeling binnen hun onderwijsinstituut, onder begeleiding van een hoogleraar of senior-docent. De docenten zijn speciaal getraind voor het honours onderwijs.

Universiteit Utrecht Utrecht Law College

Het programma vindt in het eerste tot en met het derde jaar van de bacheloropleiding plaats en bestaat uit cursussen, onderzoeksseminars, praktijkgerichte onderwijsactiviteiten, oefenrechtbanken en stages. Specifiek voor het programma is de directe band met de praktijk van de juridische beroepsbeoefening, zodat studenten vanaf het begin van hun opleiding de juridische praktijk in een wetenschappelijk perspectief gaan bezien.

De academic community die wordt beoogd bestaat uit studenten die gedurende de gehele bacheloropleiding worden begeleid door een team van docenten, daarbij ondersteund door praktijkbeoefenaars uit de zgn. togaberoepen (advocaten, rechters). Het Utrecht Law College heeft een eigen onderwijspand. Studenten worden gestimuleerd en begeleid bij het ontwikkelen van een bloeiende academische gemeenschap waarin inhoudelijke activiteiten en gezelligheid hand in hand gaan. Docenten worden geselecteerd op basis van onder andere langdurige onderwijservaring en uitstekende evaluatieresultaten.

Erasmus Universiteit Rotterdam honours programma 'Over grenzen'

Het programma 'Over grenzen' is een recent gestart universiteitsbreed interdisciplinair programma bestaande uit vijf thema's, waarbij de student in staat wordt gesteld kennis te maken met andere disciplines. Het honours programma is dusdanig goed en concreet uitgewerkt, zowel wat betreft de thema's (Cultuurgrenzen, Aangeboren of aangeleerd?, Co-evolutie, Mondialisering en Landsgrenzen) als wat betreft de docenten (vooraanstaande hoogleraren) die worden ingezet, dat het aannemelijk is dat het honours programma kan inspireren tot kwaliteitsverbetering ook van de individuele opleidingen. De omstandigheden voor een inspirerende gemeenschap van studenten en docenten zijn erin gelegen dat studenten samen met andere studenten en de staf werken aan de ontwikkeling van hun capaciteiten. Een jaar lang komen docenten en studenten elke week een vaste avond bijeen. Studenten worden geacht zelfstandig op zoek te gaan naar bronnen en een eigen visie te ontwikkelen.

Universiteit Leiden honours programma Geschiedenis

Het programma concentreert zich in het tweede en derde jaar van de bacheloropleiding, waarin de honours studenten een *honours class*, *honours tutorials* en een honours onderzoeksseminar volgen. De *honours class* bestaat uit werkcolleges waarbij studenten de resultaten van hun eigen onderzoek presenteren en bediscussiëren met de docenten. De *honours tutorials* zijn individueel en bedoeld om studenten zich bewust te maken van verschillende methoden en benaderingswijzen en hierop ook te leren reflecteren. De onderzoeksseminars zijn bedoeld om de studenten origineel en vernieuwend onderzoek te laten verrichten. Daarnaast hebben de honours studenten de mogelijkheid deel te nemen aan het Crayenborgh College, de *Honours Class* voor 3^e jaar bachelor- en masterstudenten. Een deel van het honours programma kan in de plaats van het reguliere programma worden gevolgd en een deel wordt extra-

curriculair gevolgd. De onderwerpen in het honours programma zijn complex van aard en de problematiek wordt vanuit zeer uiteenlopende, waaronder ook verschillende wetenschappelijke, invalshoeken benaderd. Er wordt gewerkt aan een denk- en werk niveau dat studenten in staat moet stellen aan het front van de wetenschap te functioneren. De werkvormen gaan uit van veel wisselwerking tussen docenten en studenten en tussen studenten onderling. Het honours onderzoeksseminar heeft zelfs een dagelijks karakter. Van de studenten wordt een intensieve participatie verwacht, waarbij zij deels als 'zelflerende teams' zullen moeten opereren, door onder meer gemeenschappelijke voorbereidingsessies te organiseren en als team onderzoek te verrichten. Alle onderdelen van het honours programma worden verzorgd door topwetenschappers uit binnen- en buitenland zoals KNAW-leden, voormalige NWO pioniers en wereldwijd vermaarde historici.

Hogescholen

Hogeschool Utrecht Masterclass Integrated Product Development, faculteit Natuur en Techniek

Het programma vindt plaats in het derde en vierde jaar van de bacheloropleiding en is gericht op integrale produktontwikkeling rond *smart product design* met gebruikmaking van de mogelijkheden van de microsysteemtechnologie. Verbrede professionele vorming van de student ontstaat door vorming als ontwerper, door het doen van onderzoek, het internationale perspectief van de opleiding (betrokkenheid internationale specialisten), aandacht voor leiderschap en maatschappelijke verantwoordelijkheid. Een deel van het programma volgt de student bij buitenlandse partnerinstellingen van de kenniskringen.

De vorming van een *professional community* is aannemelijk, vooral vanwege de goede verbinding tussen het onderwijs en het lectoraat/kenniskring en de experts van het bedrijfennetwerk. De studenten worden in groepen van 4-8 strak begeleid door tutores via de meester-gezel-formule. Tutores maken deel uit van de kenniskring. De studenten zijn in de kenniskringen werkzaam als projectmedewerkers. Docenten hebben een ruime ervaring als ontwerper en onderzoeker.

Hogeschool van Utrecht honours programma Economie en Management Topclass

Het programma vindt plaats in het tweede, derde en vierde jaar van de bacheloropleiding en bereidt voor op de rol van adviseur/consultant. De student ontwikkelt tijdens het programma een professionele advies –en consultancyhouding via adviesopdrachten in het regionale bedrijfsleven. Studenten ontwikkelen een brede blik door onder andere een deel van de opleiding te volgen aan *business schools* in het buitenland en door te functioneren in multidisciplinaire projectgroepen. In de pre-masterfase doen de studenten toegepast onderzoek. Selectie, begeleiding en onderwijs zijn in handen van docenten binnen de kenniskring, de betrokken lector en externe specialisten verbonden aan de kenniskring. Begeleiding vindt plaats door coaching in zowel teams als individueel door lector en kenniskring-docenten. Speciaal aangestelde studycareercoaches spreken elke twee maanden met studenten over persoonlijke

vorderingen van studenten.

Hanzehogeschool Groningen Vastgoed & Makelaardij

Het programma vindt plaats in het tweede, derde en vierde jaar van de bacheloropleiding. Studenten leggen zelf contacten met werkveldtoppers, leren budgetten te beheren en onderzoeksopdrachten te verwerven. Verschillende onderdelen worden gevolgd aan universiteiten en in het buitenland. De 'brede blik' van het programma zit behalve in kennisgebieden, vooral ook in vaardigheden (sociale en communicatieve vaardigheden, leiderschapskwaliteiten, toegepast onderzoek, maatschappelijk-ethische component). Studenten werken niet alleen met docenten, maar ook met mensen uit het werkveld ('werkveldtoppers'). In die zin is er dus een *professional community* van studenten, docenten en beroepsbeoefenaars.

Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en Koninklijk Conservatorium Toptalent (muziek)

Het voorstel betreft een specifiek onderwijsprogramma voor de toptalenten onder conservatoriumstudenten. Het programma bestaat uit een combinatie van specifieke intensivering van het onderwijs door de hoofdvakdocent individueel aanvullende activiteiten buiten het eigen conservatorium en gezamenlijke onderwijs –en uitvoeringsactiviteiten (deelname aan festivals en concoursen, zomeracademies, verblijf aan conservatorium in New York). Verbreding van de professionele ontwikkeling van studenten vindt plaats door oriëntatie op alle repetoiregebieden en oefening in het tot stand brengen van vernieuwingen in de interpretatie van het eigen repertoire. Bij de meer op reflectie gerichte en algemeen-theoretische onderdelen wordt samen gewerkt met lectoren en met de universiteiten van Leiden en Amsterdam. Het honours programma wordt getoetst aan internationale maatstaven. De combinatie van die gezamenlijke activiteiten en de intensieve begeleiding van docenten maakt een *professional community* aannemelijk.

Gerrit Rietveld Academie/Universiteit van Amsterdam honours programma 'Kunst, Wetenschap, Praktijk'

Het gaat hier om een gecombineerd curriculum van de Gerrit Rietveld Academie en de UvA. Doel is om kunststudenten (beeldende kunst en vormgeving) meer theorie en kennis van wetenschappelijk onderzoek te geven en UvA-studenten (media en cultuur, wijsbegeerte en kunstgeschiedenis) meer gevoel voor artistieke en creatieve processen in de praktijk. Studenten worden breed gevormd door een programma, waarin wetenschappelijk-theoretische en praktisch-artistieke elementen op elkaar inwerken. Bijzonder van deze academic community is dat de vaste studiegroepen bestaan uit hbo –en wo-studenten. Het gevolgde programma is verbonden aan een gezamenlijk

Rietveld/UvA-lectoraat 'Kunst in de openbare ruimte'.

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen Honours programma 'bachelor with honours nursing' (opleiding tot verpleegkundige)

Het programma vindt plaats gedurende de bacheloropleiding en heeft een focus op verbeterde voorbereiding op en innovatie van de beroepspraktijk; de vorming van de student staat nadrukkelijk in het teken daarvan. De 'brede blik' van de student wordt aannemelijk gemaakt door o.a. aandacht voor leiderschapscompetenties en een internationaal perspectief op de beroepsuitoefening. Er is veel interactie tussen studenten, docenten en beroepsbeoefenaars; hierdoor ontstaat een professional community. Studenten worden intensief begeleid door docenten op masterniveau en verpleegkundigen. Er zijn dus zowel interne als externe coaches voor studenten.

Christelijke Hogeschool Ede Journalistiek

Dit voorstel geeft weliswaar geen exemplarische uitwerking aan de *professional community*, maar is wel een goed voorbeeld van verbreding van de professionele vorming. Studenten krijgen in dit traject de mogelijkheid om een aantal klassieke werken, die toonaangevend zijn geweest voor het gedachtegoed van de westerse samenleving, nauwgezet te lezen en te behandelen. Een dergelijk programma kan leiden tot verbreding van de opleiding journalistiek en tot afgestudeerden, die meer culturele context en historisch inzicht hebben en daardoor beter in staat zijn het nieuws van de dag te overstijgen. Het programma komt tot stand, wordt uitgevoerd en beoordeeld in samenwerking met journalisten. De kwaliteit van de betrokken docenten is hoog.

Verplichtingen "Ruim baan voor talent"

WO						
voorbereidingskosten	2004	2005	2006	2007	2008	
UL		€ 303,150.00				
UU		€ 35,000.00				
RUG		€ 109,265.00				
UM		€ 127,040.00				
	€ 0.00	€ 574,455.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 574,455.00
experimenten 1e tranche	2004	2005	2006	2007	2008	
UU		€ 80,000.00	€ 117,500.00			
RUG		€ 113,089.00				
UM		€ 261,852.00	€ 83,850.00			
VU		€ 91,072.00	€ 136,600.00			
LvT		€ 115,000.00	€ 65,000.00			
	€ 0.00	€ 661,013.00	€ 402,950.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 1,063,963.00
experimenten 2e tranche	2004	2005	2006	2007	2008	
TUE			€ 288,600.00			
UT			€ 229,300.00			
UU			€ 375,500.00	€ 381,500.00		
UL			€ 54,825.00			
EUR			€ 30,000.00			
	€ 0.00	€ 0.00	€ 978,225.00	€ 381,500.00	€ 0.00	€ 1,359,725.00
verlenging 1e en 2e tranche	2004	2005	2006	2007	2008	
UU						
RUG						
UM						
VU						
LvT						
	€ 0.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 0.00
TOTAAL WO	2004	2005	2006	2007	2008	
	€ 0.00	€ 1,235,468.00	€ 1,381,175.00	€ 381,500.00	€ 0.00	€ 2,998,143.00
HBO						
voorbereidingskosten	2004	2005	2006	2007	2008	
Fontys		€ 296,000.00				
Hotelschool		€ 225,000.00				
Inholland		€ 223,000.00				
Windesheim		€ 132,600.00				
HS Zuyd		€ 96,000.00				
	€ 0.00	€ 972,600.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 972,600.00
experimenten 1e tranche	2004	2005	2006	2007	2008	
HS Zuyd		€ 151,000.00	€ 120,000.00			
NHTV		€ 70,000.00	€ 70,000.00			
Inholland		€ 22,000.00				
Fontys hogeschool Eindhoven		€ 288,900.00	€ 295,650.00			
	€ 0.00	€ 531,900.00	€ 485,650.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 1,017,550.00
experimenten 2e tranche	2004	2005	2006	2007	2008	
Hogeschool van Utrecht		€ 258,108.00	€ 129,790.00	€ 293,654.00		
Hanzehogeschool Groningen		€ 39,758.00	€ 19,992.00	€ 34,450.00		
A'damse HS v.d. Kunsten		€ 49,240.00	€ 24,760.00	€ 150,000.00		
Gerrit Rietveld Academie		€ 39,924.00	€ 20,076.00			
HAN		€ 50,903.00	€ 25,597.00			
Chr. HS Ede		€ 17,567.00	€ 8,833.00			
	€ 0.00	€ 455,500.00	€ 229,048.00	€ 478,104.00	€ 0.00	€ 1,162,652.00
verlenging 1e en 2e tranche	2004	2005	2006	2007	2008	
	€ 0.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 0.00
TOTAAL HBO	2004	2005	2006	2007	2008	
	€ 0.00	€ 1,960,000.00	€ 714,698.00	€ 478,104.00	€ 0.00	€ 3,152,802.00

3. Start experimenten eerste ronde

Vooraf

De opmerkingen over de start van de eerste ronde experimenten staan vooral in het teken van de evaluatie en de daarover gemaakte afspraken. Gezien het recente begin (september 2005) van de experimenten kunnen we over eventuele effecten eigenlijk nog niets zeggen. Deze rapportage beperkt zich op dat punt dan ook tot cijfers over instroom in de betrokken opleidingen. Wel wordt een zo volledig mogelijk inzicht gegeven in de afspraken over de aspecten waarop de eindevaluatie van de experimenten gebaseerd zal zijn.

Evaluatie

Doel van de evaluatie is inzicht te krijgen in de effecten van selectie van studenten, collegegeldverhoging en flexibele toelating. Gezien de looptijd van de experimenten en het tijdstip van evaluatie is een evaluatie van de effecten op lange termijn niet mogelijk. Lange termijn effecten liggen in de sfeer van de effecten die de studenten in de experimenten ondervinden bij hun toetreding en opereren op de arbeidsmarkt. Onze evaluatie beperkt zich dus noodzakelijkerwijze tot de korte termijn effecten.

Meer concreet moet de evaluatie ingaan op de volgende aspecten:

- a. de erkende evidente meerwaarde;
- b. de effecten van selectie en collegegeldverhoging op de toegankelijkheid en het rendement van de opleidingen;
- c. de experimenten flexibele toelating;
- d. de ontwikkelde selectie –en toelatingsinstrumenten.

Ad a. Evaluatie erkende evidente meerwaarde. De evaluatie van de experimenten met selectie en/of collegegeldverhoging richt zich hoofdzakelijk op de vraag of de bij het experiment betrokken opleiding ook daadwerkelijk meerwaarde aanbiedt. De NVAO adviseert ons bij deze beoordeling. De NVAO zal met een commissie met experts een finale beoordeling uitvoeren in de eindfase van de experimenten. De beoordeling zal plaatsvinden aan de hand van een door de NVAO opgesteld kader, dat is gebaseerd op de door de commissie gehanteerde uitgangspunten voor 'erkende evidente meerwaarde'. Het gaat hier dus niet om een nieuw beoordelingskader.

De NVAO betreft hierbij ook de vraag wat de relatie is tussen selectie of collegegeldverhoging enerzijds en evidente meerwaarde van de opleiding anderzijds. De NVAO heeft de instellingen die de experimenten uitvoeren in de gelegenheid gesteld bij de start van de experimenten in een gesprek de invulling van

het experiment nader toe te lichten. De uitgangspunten bij dit gesprek waren het oorspronkelijke voorstel en het beoordelingskader. In samenspraak met de instellingen heeft de NVAO vervolgens op grond van deze gesprekken bekeken welke aspecten van meerwaarde volgens de indieners bij de evaluatie de meeste nadruk zouden moeten krijgen. Dit heeft per experiment geresulteerd in een nadere toelichting op de verschillende aspecten van de meerwaarde. Deze nadere toelichting is per experiment bijgevoegd (bijlage 1). De nadere toelichting verschilt qua aard en omvang per experiment en moet gelezen worden in samenhang met het initiële voorstel⁷. De nadere toelichting is primair bedoeld als hulpmiddel voor de commissie van experts die door de NVAO ingezet zal worden bij de evaluatie van de meerwaarde in 2007. Naast de evaluatie door de NVAO zal de commissie in 2006 een tevredenheidsonderzoek uitvoeren onder studenten en docenten die deelnemen aan experimenten.

Ad b. Evaluatie effecten op toegankelijkheid en rendement. Per experiment zal in 2006 een analyse gemaakt worden van de kenmerken van studenten (onder andere financiële achtergrond, geslacht, leeftijd, vooropleiding) en een vergelijking worden gemaakt met de kenmerken van studenten bij andere opleidingen. Daarnaast zal specifiek bij experimenten met selectie gekeken worden hoeveel studenten afgewezen worden en zal het rendement (ook bij experiment collegegeldverhoging) vergeleken worden met dat van een 'reguliere' opleiding. Uit de tot nu toe beschikbare informatie blijkt niet dat de experimenten een negatief effect hebben op de toegankelijkheid (in de zin van een substantiële afname van studenten ten opzichte van het voorafgaande jaar), maar zinvolle conclusies daarover kunnen we in dit stadium nog niet trekken.

In bijlage 2 is een overzicht van de instroom in dit experimenteerjaar en het jaar daarvoor. Daarbij is voor de experimenten met selectie ook aangegeven hoeveel studenten zich hebben aangemeld en hoeveel daarvan uiteindelijk geselecteerd zijn.

Ad c. Evaluatie experimenten met flexibele toelating. De experimenten met flexibele toelating nemen een aparte positie in. Bij deze experimenten is het de bedoeling dat door de instelling een toelatingstest wordt ontwikkeld, die het instroomniveau van de student meet en waarmee met autoriteit kan worden vastgesteld of dit niveau overeen komt met dat van de wettelijk vereiste vooropleiding. Ook moet de kwaliteit van de toelatingstest door de instelling worden geborgd. Deze experimenten hebben geen betrekking opleidingen met een evidente meerwaarde. De NVAO voert hier dus geen aparte evaluatie uit. In bijlage 2 is te vinden hoeveel personen zich hebben aangemeld voor flexibele toelating en met welke vooropleiding en hoeveel personen uiteindelijk zijn toegelaten.

---

⁷ Het voorstel is op te vragen bij het secretariaat van de commissie Ruim baan voor talent.

Ad d. Evaluatie ontwikkelde selectie –en toelatingsinstrumenten. In het algemeen kan worden opgemerkt dat de meeste activiteiten in het kader van de experimenten selectie aan de poort voor opleidingen met een evidente meerwaarde tot nu toe zijn gericht op het ontwikkelen en verbeteren van selectie-instrumenten. Dit komt overeen met de bestemming van de subsidies voor de experimenten. Een groot deel van de betrokken instellingen is van mening dat de meerwaarde van de opleiding al bestaat; het gaat er vooral om dat deze duidelijk wordt aangetoond. Binnen de experimenten was daarom vooral aandacht voor de beschrijving van de meerwaarde en het expliciteren van criteria daarvoor. De evaluatiegegevens over het selectie –en toelatingsinstrumentarium wordt door de instellingen geleverd. Deze evaluatiegegevens zullen in hoge mate kwalitatief en beschrijvend van aard zijn.

Gestarte experimenten

Met ingang van 1 september 2005 zijn experimenten gestart bij de volgende 15 instellingen (tenzij anders is aangegeven):

<i>Experimenten Selectieve toelating</i>	<i>Experimenten Collegegeldverhoging</i>	<i>Experimenten selectie + collegegeldverhoging</i>	<i>Experimenten flexibele toelating</i>
Universiteit Maastricht⁸ University College Maastricht Masteropleiding rechtsgeleerdheid	Vrije Universiteit A-dam Masteropleiding Social Psychology		
Universiteit Utrecht University College Utrecht Roosevelt Academy Bestuurs – en Organisatiewetenschap			
Rijksuniversiteit Groningen Masteropleiding Wiskunde Masteropleiding Natuurwetenschappen			
Universiteit van Tilburg Bestuurskunde			
Universiteit Leiden⁹ Geschiedenis Psychologie Letteren (Duits, Frans en Italiaans)			

⁸ Start selectie volgens planning in voorjaar of september 2006.

⁹ Vanwege beperkt bereik van studenten in de voorbereidingsfase, heeft de universiteit meer tijd nodig om de selectie-instrumenten zorgvuldig te ontwikkelen. De feitelijke selectie start daarom in september 2007, onder het voorbehoud dat de experimentenwet dan is verlengd.

Erasmus Universiteit Rotterdam International Business Administration			
Hogeschool INHOLLAND Lerarenopleiding basisonderwijs ¹⁰	Hotelschool Den Haag Hotelmanagement ¹¹	Hogeschool INHOLLAND Management, Economie en Recht	Hogeschool Windesheim Opleidingen techniek en sociale studies ¹²
Hogeschool Zuyd Logopedie ¹³		Hogeschool Zuyd Fysiotherapie	Fontys hogescholen Alle opleidingen, behalve de opleidingen met een numerus fixus en de opleidingen waarvoor aanvullende eisen gelden
		Internationale hogeschool Breda (NHTV) Media en Entertainment Management	

¹⁰ Start selectie in september 2006.

¹¹ Deze opleiding start niet per september 2005, maar per september 2006 met collegegeldverhoging, omdat studenten vanwege verlate politieke duidelijkheid niet tijdig konden worden voorgelicht.

¹² Deze opleidingen starten een jaar later dan gepland met flexibele toelating, omdat de vooronderzoeksfase vooral vanwege moeizame samenwerking met de roc's in de regio niet tijdig is afgerond.

¹³ Start selectie volgens planning in september 2006.

**Nadere toelichting per experiment van de erkende evidente
meerwaarde ten behoeve van de evaluatie door de NVAO**

De nadere toelichting moet gelezen worden in samenhang met het initiële voorstel¹⁵ van de instelling.

Inhoud

<i>Universiteit Utrecht University College</i>	23
<i>Roosevelt Academy</i>	24
<i>Universiteit Utrecht Bestuurs- en Organistiewetenschap</i>	25
<i>Rijksuniversiteit Groningen</i>	26
<i>Erasmus Universiteit Rotterdam</i>	27
<i>Vrije Universiteit Amsterdam</i>	30
<i>Universiteit van Tilburg</i>	30
<i>Universiteit Maastricht</i>	32
<i>University College Maastricht</i>	33
<i>Hogeschool Zuyd Fysiotherapie</i>	34
<i>Hogeschool Zuyd Logopedie</i>	35
<i>NHTV Breda</i>	36
<i>Hogeschool INHOLLAND Business Administration</i>	37
<i>Hogeschool INHOLLAND PABO</i>	38
<i>Hotelschool Den Haag</i>	40

---

¹⁵ Deze is op te vragen bij het secretariaat van de commissie Ruim baan voor talent.

Uitgangspunten	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	De opleiding heeft een residentieel karakter, en kent een intensieve begeleiding. De colleges zijn toegankelijk voor maximaal 25 studenten. Zij worden individueel begeleid door een tutor en geacht tenminste 50 uur per week te studeren.	De opleiding geeft nadere informatie over de wijze van begeleiding.
Curriculum	De steekwoorden die de opleiding zelf hanteert zijn internationaal, residentieel, kleinschalig, breed en selectief. Voor het UCU is meerwaarde onderdeel van een totaalconcept, waarin de onderdelen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Met de student wordt een formeel prestatiecontract gesloten. De instelling bevordert dat elke geselecteerde student maximaal haalbare prestaties kan leveren en zich optimaal kan positioneren voor het geambieerde vervolgperspectief.	De opleiding geeft nadere informatie over het curriculum.
Kwaliteit Docenten	Het docentencorps is van hoge kwaliteit.	De opleiding verschaft informatie over de kwaliteit van de docenten en de wijze van selectie van docenten.
Verwevenheid O & O	-	-
Internationaal	De opleiding kent een internationale studentenpopulatie, met een mondiale verdeling over nationaliteiten.	De opleiding verschaft informatie over de samenstelling van de studentenpopulatie.
Werken en leren	-	-

Realisatie	Argumentatie – Onderbouwing	Afspraken
Profijt	Tachtig procent van de studenten slaagt en kan wereldwijd terecht bij een masteropleiding.	De opleiding verschaft informatie over alumni.
Niveau	Zie boven	Zie boven

Selectie	Antwoord opleiding	Afspraak
Het effect van de selectie op meerwaarde. Draagt selectie bij aan meerwaarde?	De studenten aan de colleges vormen een internationale gemeenschap waarin behalve kwaliteitseisen een aantal balansen (nationaliteit, inhoudelijke interesse, m/v-verhoudingen) gewaarborgd moeten zijn om ervoor te zorgen dat de campus als de bedoelde vormende omgeving werkt. De instelling vraagt subsidie om het bestaande selectie-instrumentarium te herijken. Dit is nodig wegens de grotere aantallen aanmelders en de arbeidsintensiviteit van de huidige instrumenten.	De opleiding geeft aan op welke wijze selectie tot (versterking van) de meerwaarde leidt.

Roosevelt Academy

Uitgangspunten	Argumentatie – Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	Het residentiële karakter is voor de opleiding cruciaal, het sociale element draagt bij aan de meerwaarde van de opleiding De opleiding kent een beter dan gebruikelijke student-staf ratio van 1:15. De opleiding vraagt een groot commitment van de studenten. Iedere voltijdstudent heeft een tutor, die op zijn/haar beurt 12-14 tutees heeft.	De RA laat zien op welke wijze het residentiële karakter en de studiebegeleiding door tutors bijdraagt aan de meerwaarde van dit programma.
Curriculum	De studenten zijn circa 56 uur per week bezig met de studie. Met de student wordt een formeel prestatiecontract gesloten. De instelling bevordert dat elke geselecteerde student de maximaal haalbare prestaties kan leveren en zich optimaal kan positioneren voor het geambieerde vervolgperspectief.	De opleiding verschaft informatie over de opbouw van het curriculum.
Kwaliteit Docenten	De hooggekwalificeerde docenten zijn onderdeel van de meerwaarde, en andersom stimuleren gemotiveerde studenten de docenten weer. Het sociale aspect draagt bij aan de motivatie. De opleiding heeft mede door deze opzet een hoge waardering gekregen in het meest recente Elsevier-onderzoek.	De opleiding verschaft informatie over het niveau van de docenten.
Verwevenheid O & O	-	-
Internationaal	Vijftig procent van de faculteit komt uit het buitenland, en een derde van de studenten is van buitenlandse afkomst. Voertaal is Engels.	De opleiding verschaft informatie over de samenstelling van de docenten- en studentenpopulatie.
Werken en leren	NVT	-

Realisatie	Argumentatie – Onderbouwing	Afspraken
Profijt	De opleiding is nog te jong om daar informatie over te geven.	-
Niveau	De opleiding is nog te jong om daar informatie over te geven.	-

Selectie	Antwoord opleiding	Afspraak
Het effect van de selectie op meerwaarde. Draagt selectie bij aan meerwaarde?	De RA ziet selectie als de beste methode om talenten van studenten te matchen met het profiel van de RA. Deze matching is de kern van de meerwaarde van de RA. Kort gezegd, zonder selectie geen matching en geen meerwaarde.	De opleiding geeft aan op welke wijze selectie tot (versterking van) de meerwaarde leidt.

Universiteit Utrecht Bestuurs- en Organiseringswetenschap

Uitgangspunten	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	De opleiding is een op Angelsaksische leest geschoede <i>collegiate</i> onderwijsomgeving met intensieve staf-student interactie, kleine groepen, begeleiding door kernhoogleraren en docentonderzoekers.	De opleiding laat zien op welke manier de onderwijsomgeving afwijkt van die bij vergelijkbare opleidingen in Nederland. De opleiding verstrekt gegevens over de waardering door studenten
Curriculum	Het competentiegericht en taakgestuurd onderwijsmodel vereist een groot commitment bij de studenten.	De opleiding verschaft informatie over het curriculum
Kwaliteit Docenten	De opleiding behoort al drie achtereenvolgende jaren tot de (door studenten en hoogleraren) best gewaardeerde opleidingen WO/HBO in het jaarlijkse Elsevier onderzoek. Ook in 2004 staat de opleiding weer op de eerste plaats (in de categorie Gedrag en Maatschappij) van Elsevier. De instelling wijst op het voorlopige oordeel van een visitatiecommissie, waaruit waardering blijkt voor de opleiding en het unieke profiel ('discipline overstijgend') van de opleiding.	De opleiding verschaft informatie over de samenstelling van het docentencorps alsmede de inzet, werkwijze en commitment van de docenten (bereikbaarheid en ondersteuning bij het leerproces)
Verwevenheid O & O		-
Internationaal	De opleiding is opgenomen in twee internationale researchcentra <i>of excellence</i> in het Europese Zesde Kaderprogramma.	De opleiding verschaft informatie over de internationale component
Werken en leren	NVT	-

Realisatie (per onderwerp)	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Profijt	-	-
Niveau	-	-

Selectie	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraak
Het effect van de selectie op meerwaarde. Draagt selectie bij aan meerwaarde?	Het opleidingsprofiel van Organiseringswetenschap stelt hoge eisen op het gebied van intensieve participatie, inhoudelijke betrokkenheid op het vakgebied en een open leerhouding. Selectie is nodig om die studenten te kunnen selecteren die bij het profiel van de opleiding passen.	De opleiding geeft aan op welke wijze selectie tot (versterking van) de meerwaarde leidt.

Rijksuniversiteit Groningen

Uitgangspunten (per onderwerp)	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	De beste docenten/onderzoekers uit de onderzoeksschool participeren, en de studenten worden intensief begeleid. Iedere student krijgt een tutor met wie wekelijks gesproken wordt.	-
Curriculum	Het verzwaarde curriculum bevat specifiek voor de topmaster ontwikkelde cursussen en/of masterclasses. Er is sprake van één of twee onderzoeksprojecten in excellente groepen in het onderzoeksinstituut.	De opleiding toont dit aan door informatie te geven over het curriculum.
Kwaliteit Docenten	Onderwijs en begeleiding vindt plaats door de beste docenten/onderzoekers uit de onderzoeksschool. De opleidingen zijn verbonden aan onderzoekscholen, die sterk scoren bij onderzoeksvisitaties.	De opleiding geeft informatie over de samenstelling van het docentencorps.
Verwevenheid O & O	Het programma is inhoudelijk sterk gekoppeld aan de thematiek van een onderzoeksschool. Onderwijs en begeleiding vindt plaats door de beste docenten/onderzoekers uit de onderzoeksschool.	De opleiding geeft informatie over dit programma.
Internationaal	Gestreefd wordt naar een internationale studentenpopulatie. Op individueel niveau zijn er contacten tussen onderzoekers van de onderzoeksschool en buitenlandse onderzoekers. Ook zijn er structurele contacten tussen de instelling en de Universiteit van Uppsala en andere universiteiten uit de Coimbragroep.	De opleiding geeft aan hoe de internationale contacten zijn georganiseerd.
Werken en leren	NVT	

Realisatie (per onderwerp)	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Profijit	-	-
Niveau	-	-

Selectie	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraak
<i>Het effect van de selectie op meerwaarde. Draagt selectie bij aan meerwaarde?</i>	Studenten worden naast voldoende kennis van de voor de opleiding relevante wetenschappen o.a. geselecteerd op motivatie, verricht onderzoek in de bachelorfase en goede beheersing van de Engelse taal. Bij de selectie tot de onderzoekmasteropleidingen in het voorstel speelt motivatie een rol. Dit is in de huidige wet niet toegestaan.	De opleiding geeft aan op welke wijze selectie tot (versterking van) de meerwaarde leidt.

Erasmus Universiteit Rotterdam

Uitgangspunten (per onderwerp)	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	De opleiding is wel kleinschaliger dan de Nederlandstalige opleiding Bedrijfskunde, maar telt nog steeds ongeveer 320 eerstejaars. Ze kent een mix van groot- en kleinschalig onderwijs. Ze maakt vooral werk van de opvang, huisvesting en introductie van studenten alsmede van de eerstejaars tutorgroepen waarin groepsgevoel en gevoeligheid voor culturele verschillen gestimuleerd worden.	De opleiding maakt duidelijk op welke wijze de begeleiding van studenten vorm krijgt in afwijking van het reguliere Nederlandstalige programma Bedrijfskunde.
Curriculum	Curriculum wijkt niet substantieel af van vergelijkbare opleidingen in Nederland. Het curriculum wijkt op enkele plaatsen af van de Rotterdamse Bedrijfskundeopleiding (voertaal, vakken als internationale handel, vreemde talen). Curriculum als goed beoordeeld door verschillende accreditatieorganisaties.	-
Kwaliteit Docenten	Op basis VSNU visitatie een 8. Andere opleidingen in Nederland scoren gemiddeld een 6 op dit punt. De opleiding zet met voorrang internationale docenten in, beoordeelt docenten mede op kennis van de Engelse taal en biedt faciliteiten om het Engels te verbeteren.	De opleiding levert gegevens over de kwaliteit van de docenten.
Verwevenheid O & O	Wellicht niet meer dan vergelijkbare opleidingen. Het programma kent een sterke research – gerichtheid, waarbij in elk trimester tenminste een research gericht vak wordt aangeboden. Staf wordt uitsluitend vast aangesteld indien men kwalificeert voor de zgn. ERIM vouchers, het bewijs van voldoende kwantitatief en kwalitatief (internationaal) publiceren.	-
Internationaal	Het betreft een opleiding International Business Administration. De meerwaarde van de opleiding zit primair twee zaken: <ul style="list-style-type: none"> - de internationale component van de opleiding; - de reputatie/het prestige van de faculteit Internationaliteit en prestige hangen samen: de belangrijkste internationale rankings van business schools hechten veel belang aan internationale aspecten. Internationaal: de voertaal, de samenstelling van de studentenpopulatie, de inzet van internationale docenten, de mogelijkheid om vreemde talen in het curriculum in te brengen, de mogelijkheid om zowel in het Bachelor als in het Master op internationale uitwisseling te gaan, het volledig los van elkaar aanbieden van Bachelor en en Master (met stimulans voor studenten om van instelling te wisselen na het Bachelor, internationale stage, lidmaatschap CEMS en PIM. Reputatie: internationale accreditaties van AACSB, en EQUIS, uitkomst visitatie VSNU, notering in internationale rankings als Financial Times, Wall Street Journal, Times Higher; kwaliteit van het internationale partner netwerk. Het curriculum en de staf verschillen niet veel ten opzichte van vergelijkbare opleidingen, i.c. de opleidingen in Tilburg en Maastricht. De opleiding heeft een hoog percentage buitenlandse studenten, is lid van verschillende vooraanstaande netwerken van vergelijkbare	De opleiding laat zien op welke wijze de internationale component in het curriculum vorm krijgt. De opleiding concretiseert de hier genoemde meerwaarde.

	opleiding in het buitenland. De opleiding kent een verplichte internationale stage en heeft een internationaal docentcorps.	
Werken en leren	-	Geen

Realisatie (per onderwerp)	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Profijt	Studenten vinden snel passende arbeid: <ul style="list-style-type: none"> - baanzoekduur - niveau van de eerste functie - salariering van de eerste functie tempo van carrière 	De opleiding toont dit aan met behulp van gegevens over haar alumni.
Niveau	Studenten hebben toegang tot internationaal vooraanstaande MSc en/of MBA opleidingen. Opleiding scoort goed in internationale rankings. Uitstekende reputatie. Representatie in honours program ERIM, honours program EUR, MPhil en PhD programma' in binnen- en buitenland	De opleiding verstrekt gegevens over het niveau van de afgestudeerden. Bijvoorbeeld aan de hand van een overzicht van de in aansluiting op de bachelor gekozen masteropleiding.

Selectie	Antwoord opleiding	Afspraak
<i>Het effect van de selectie op meerwaarde. Draagt selectie bij aan meerwaarde?</i>	<p>De meerwaarde van IBA zit primair in de internationale component van de opleiding. In de selectie van potentiële Nederlandse studenten komt die internationale component tot uitdrukking in het gewicht dat aantoonbare affiniteit met de internationale dimensie heeft. IBA geeft aan dat dit lastig te operationaliseren is, daarom is ervoor gekozen om te kijken naar de profielwerkstukken; een profielwerkstuk op internationaal terrein geeft de aspirant student een voorsprong op anderen.</p> <p>Bij studenten die zelf uit het buitenland afkomstig zijn wordt vooral gekeken naar de studieresultaten in het voorgaande onderwijs, met bijzondere aandacht voor het niveau van Engels en wiskunde.</p> <p>Ook speelt in de selectieprocedure de motivatiebrief een belangrijke rol, en die zal naar verwachting in de toekomst nog zwaarder gaan wegen. In die brief moeten de studenten opschrijven wat ze zelf bijdragen aan het internationale karakter van de opleiding, waarom ze de opleiding willen volgen en wat hun internationale ambitie is. Er worden geen intake-gesprekken gevoerd.</p> <p>De opleiding heeft reeds ervaring opgedaan met gedeeltelijke decentrale selectie (50 procent van de studenten). De resultaten hiervan zijn volgens IBA goed. Door de reeds toegepaste selectie is volgens IBA het gemiddelde cijfer hoger, ligt het tempo hoger, en zijn er bijvoorbeeld 21 cum laudes tegen 4 bij bedrijfskunde, een vier keer zo grote opleiding. Ook internationaal zijn de resultaten van selectie bij vergelijkbare opleidingen goed. De opleidingen die het strengst selecteren komen het beste naar voren in internationale vergelijkende onderzoeken, bijvoorbeeld de ranglijst van de Financial Times. IBA vergelijkt zich bij voorkeur met de opleidingen in deze lijst.</p> <p>Bij goede selectie:</p>	De opleiding geeft aan bij welke onderwerpen selectie tot (versterking van) de meerwaarde leidt.

	<ul style="list-style-type: none"> - trekt de opleiding meer dan 50% van de studenten aan uit het buitenland, t.z.t. wellicht zelfs 70% - trekt de opleiding goede VWO-ers aan die aantoonbare affiniteit hebben met internationalisering - trekt de opleiding houders van internationale diploma's aan met goede studieresultaten - is de uitval tijdens de studie gering - wordt het bindend studieadvies te zijner tijd wellicht overbodig - zal de gemiddelde studieduur korter zijn dan die bij bedrijfskunde - zullen de gemiddelde cijfers hoger liggen dan die bij bedrijfskunde - zal naar verhouding een groot percentage van de beste internationale uitwisselingsplaatsen naar studenten IBA gaan - zullen naar verhouding veel IBA-studenten een plaats aangeboden krijgen in de honoursprogramma's van ERIM en EUR - zullen verhoudingsgewijs veel IBA studenten worden toegelaten tot het Master IBA-CEMS - zullen verhoudingsgewijs veel IBA Bachelor graduates toegelaten worden tot top-business schools buiten Nederland - zullen er voor wat betreft Nederland meer studenten van elders naar het Master IBA komen dan dat er IBA Bachelor graduates naar zusteropleidingen in Nederland gaan 	
--	---	--

Vrije Universiteit Amsterdam

Uitgangspunten (per onderwerp)	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	Onderwijs vindt plaats in kleine groepen, met individuele begeleiding, en is alleen opengesteld voor de 25 meest getalenteerde, gemotiveerde en veelbelovende studenten die worden geselecteerd.	De opleiding is een NVAO erkende onderzoeksmaster. De NVAO beschikt op grond daarvan reeds over de benodigde informatie.
Curriculum	De opleiding is een Engelstalige internationaal georiënteerde onderzoeksmasteropleiding, waarvan de meerwaarde wordt onderbouwd aan de hand van de –in vergelijking met andere universiteiten- unieke combinatie van breedte van onderwerpen in de <i>Social Psychology</i> . Ook de sterke nadruk op theoretische specialisatie is een uniek kenmerk van de opleiding. Het eerste jaar legt daarvoor een solide basis.	De opleiding is een NVAO erkende onderzoeksmaster. De NVAO beschikt op grond daarvan reeds over de benodigde informatie
Kwaliteit Docenten	De opleiding is goed beoordeeld door de NVAO als onderzoeksmaster. De vakgroep <i>Social Psychology</i> heeft bij de twee laatste onderzoeksvisitaties de beoordeling "excellent" gekregen. Docenten van internationaal aanzien geven er les, waardoor er veel potentie is voor creatieve en innovatieve verbindingen tussen verschillende onderzoeksgebieden.	De opleiding is een NVAO erkende onderzoeksmaster. De NVAO beschikt op grond daarvan reeds over de benodigde informatie.
Verwevenheid O & O	De opleiding is een onderzoeksmaster.	-
Internationaal	Zowel studenten als staf zijn voor vijftig procent internationaal. De colleges worden gegeven in het Engels.	De opleiding is een NVAO erkende onderzoeksmaster. De NVAO beschikt op grond daarvan reeds over de benodigde informatie.
Werken en leren	NVT	-

Realisatie (per onderwerp)	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Profijit	De afgestudeerden hebben uitstekende vooruitzichten op een goede baan.	De opleiding toont deze stellingname aan met gegevens over de alumni.
Niveau	De afgestudeerden beschikken over een opleiding op het hoogste niveau in sociale psychologie, en zijn tevens in staat bruggen te slaan naar andere disciplines.	De opleiding toont deze stellingname aan met gegevens over de alumni.

Selectie	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraak
<i>Het effect van de selectie en collegegelddifferentiatie op meerwaarde. Draagt selectie bij aan meerwaarde?</i>	Selectie leidt tot een kleine groep studenten die het meest getalenteerd, gemotiveerd en veelbelovend zijn. Om die studenten te selecteren zijn speciale procedures ontwikkeld.	De opleiding geeft aan op welke wijze het hogere collegegeld en de selectie tot (versterking van) de meerwaarde leiden. De opleiding geeft daarbij tevens aan waarom de huidige wettelijke mogelijkheden tot selectie in dit opzicht onvoldoende zijn.

Universiteit van Tilburg

Uitgangspunten	Argumentatie – Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	De opleiding werkt met een systeem van ateliers. Aan de ateliers doen niet meer dan 7 tot 8 studenten mee. Het systeem van ateliers bestaat naast het tutorsysteem. Onderwijs in de vorm van een soort meester-gezel-relatie. De kleinschaligheid is het belangrijkste onderdeel van de meerwaarde van deze opleiding.	De opleiding toont aan hoe dit afwijkt van vergelijkbare opleidingen.
Curriculum	Meerwaarde van de opleiding wordt onderbouwd aan de hand van de afwisseling van klassieke hoor- en werkcolleges met ateliers en projectopdrachten. De ateliers zijn kenmerkend en uniek voor de opleiding en hebben als doel de student te betrekken bij het onderzoek naar en de praktijk van het openbaar bestuur. Aan de ateliers doen niet meer dan 12 studenten mee, en worden naarmate de studie vordert steeds intensiever. Het verschil met vergelijkbare opleidingen is dat gewerkt wordt met echte i.t.t. fictieve casussen.	De opleiding toont aan hoe dit afwijkt van vergelijkbare opleidingen.
Kwaliteit Docenten	De opleiding Bestuurskunde is in het kader van de visitatie en accreditatie van de opleidingen Bestuurskunde onlangs positief gevisiteerd door de Qanu-visitatiecommissie Bestuurskunde.	-
Verwevenheid O & O	Docenten hebben maximaal 25% tijd voor onderwijs, rest gaat op aan onderzoek, of relevant (advies)werk in het veld.	
Internationaal	-	-
Werken en leren	NVT	

Realisatie	Argumentatie – Onderbouwing	Afspraken
Profijit	De afgestudeerden kunnen sneller terecht in een functie bij het openbaar bestuur.	De opleiding toont dit aan.
Niveau	De studenten zijn beter voorbereid op een functie bij het openbaar bestuur dan afgestudeerden van andere opleidingen.	De opleiding toont dit aan.
Selectie	Antwoord opleiding	Afspraak
<i>Het effect van de selectie op meerwaarde. Draagt selectie bij aan meerwaarde?</i>	De opleiding wil studenten werven die met open inschrijving niet te krijgen zijn. De onderwijsfilosofie wijkt af van reguliere vormen van academisch onderwijs en vergt veel van de studenten. De opleiding stelt daarbij bijzondere eisen aan het profiel en de kwaliteit van de studenten. Getoetst wordt dan ook of studenten de juiste inzet, ambitie en kwaliteiten in huis hebben. Er ligt ook een duidelijk profiel van de Tilburgse bestuurskundige. Het doel is primair matching van het profiel van de opleiding met het profiel van de student.	De opleiding geeft aan op welke wijze selectie tot (versterking van) de meerwaarde leidt.

Universiteit Maastricht

Uitgangspunten	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	-	-
Curriculum	Het gaat om drie Engelstalige masteropleidingen rechtsgeleerdheid waarin veel aandacht wordt besteed aan Europees rechtelijke problematiek en rechtsvergelijking. Juist in deze masterprogramma's moeten Nederlandse en buitenlandse studenten leren hoe in verschillende culturen met vergelijkbare juridische problemen wordt omgegaan. Daarom zouden studenten die veel praktijkervaring hebben, en die nu niet toegelaten mogen worden, meerwaarde voor de opleiding (zowel medestudenten als docenten) kunnen hebben.	De opleiding toont aan op welke wijze de beoogde studenten hebben bijgedragen aan meerwaarde.
Kwaliteit Docenten	De docenten participeren in verschillende internationale onderzoeksscholen en hebben posities bekleed bij internationale organisaties	De opleiding verschaft informatie over het docentencorps.
Verwevenheid O & O	-	-
Internationaal	Het internationale aspect wordt gevormd door de internationaal georiënteerde docenten, de internationale studentenpopulatie en de aansluiting van de onderwijsprogramma's bij de onderzoeksscholen lus Commune en Rechten van de Mens en de mogelijkheid delen van de opleiding aan buitenlandse partneruniversiteiten te volgen.	De opleiding geeft hierover nadere informatie.
Werken en leren	-	-

Realisatie	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Profijt	-	-
Niveau	-	-

Selectie	Antwoord opleiding	Afspraak
<i>Het effect van de selectie op meerwaarde. Draagt selectie bij aan meerwaarde?</i>	<p>Doel van het experiment is studenten binnen te krijgen die door hun praktische ervaring in het buitenland meerwaarde bieden aan de opleiding, vooral i.v.m. rechtsvergelijking. Hoewel een aantal docenten posities hebben bekleed bij internationale organisaties kan vooral de selectie van studenten uit de beoogde doelgroep meerwaarde bieden voor het docentencorps: Docenten kunnen via de expertise en know-how van de beoogde studenten kennis krijgen van het functioneren van bijvoorbeeld internationale organisaties.</p> <p>Er is behoefte aan een instrument om te beoordelen welke studenten wél en niet geschikt zijn voor het desbetreffende programma. Selectie voor de masterfase is al wel wettelijk toegestaan. Maar vaardigheden, die buiten de bacheloropleiding zijn opgedaan, bijvoorbeeld in het kader van bestuursfuncties of werk, mogen volgens de huidige wettekst nu niet meewegen.</p>	De instelling maakt duidelijk waarom de huidige selectie niet adequaat is, en geeft aan wat de resultaten zijn van de nieuwe selectie.

University College Maastricht

Uitgangspunten	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	De opleiding kent een intensieve begeleiding (academic advising) waarbij elke student een <i>academic advisor</i> heeft, die de student inhoudelijk bij de samenstelling van het curriculum en de algemene academische ontwikkeling van de student begeleid. De onderwijsgroepen bestaan uit maximaal 12 studenten, onderwijs vindt plaats in een eigen gebouw.	Nader toelichten.
Curriculum	De opleiding is Engelstalig en heeft een vraaggestuurd curriculum in de vorm van probleem gestuurd onderwijs (PGO). De werkdruk is hoger dan bij een reguliere opleiding. Studenten hebben de vrijheid van studenten om zelf individuele studieprogramma's samen te stellen uit cursussen binnen de sociale wetenschappen, de geesteswetenschappen en de levens- en natuurwetenschappen. UCM ziet zich als een brede bacheloropleiding met een praktische mentaliteit van "aanpakken".	Idem.
Kwaliteit Docenten	De opleiding heeft een basisstaf en werkt voor een deel met gastdocenten die worden toegewezen door de faculteiten.	De opleiding laat zien welke docenten en in welke rollen aan het project meewerken
Verwevenheid O & O	-	-
Internationaal	De opleiding kent een internationale studentenpopulatie, met een mondiale verdeling over nationaliteiten.	-
Werken en leren	nvt	-

Realisatie	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Profijt	Afgestudeerden hebben toegang tot internationaal gerenommeerde masteropleidingen. Op dit moment is er volgens de opleiding al sprake van aantoonbare meerwaarde op het punt van de plaatsbaarheid van studenten. Van de eerste lichting, die na drie jaar onlangs het traject heeft afgerond, is iedereen terecht gekomen waar hij of zij wilde.	De opleiding toont dit aan door gegevens over alumni te overleggen.
Niveau	Studenten zijn breder gevormd dan reguliere studenten, bouwen een internationaal netwerk op tijdens de studie.	De opleiding toont dit aan door gegevens over alumni te overleggen.

Selectie	Antwoord opleiding	Afspraak
Het effect van de selectie op meerwaarde. Draagt selectie bij aan meerwaarde?	Doel van de selectie is een zo goed mogelijke match te bewerkstelligen tussen de academische interesses en capaciteiten van de student en het aanbod van de opleiding. De behoefte aan selectie voor de opleiding wordt vooral ingegeven door de studenten met een buitenlands middelbare schooldiploma. Wanneer dit diploma formeel gelijkwaardig is aan het vwo-diploma, moet de student worden toegelaten. In de praktijk zijn er echter grote verschillen in de inhoud van de verschillende vooropleidingen en dus in de type studenten die zich aanmelden. Vanwege deze diversiteit heeft de instelling behoefte aan meer informatie en methoden om de academische achtergrond van studenten te toetsen en te vergelijken met die van andere studenten.	De opleiding geeft aan op welke wijze selectie tot (versterking van) de meerwaarde leidt.

Hogeschool Zuyd Fysiotherapie

Uitgangspunten	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	-	-
Curriculum	Een van de aspecten in de opleiding Fysiotherapie die Hogeschool Zuyd bijzonder acht, is de hoge mate van integratie van de verschillende cursussen in het curriculum. Veel aandacht wordt besteed aan de vraag waarom een vaardigheid belangrijk is, én hoe deze kan worden gekoppeld aan de praktijk. Er is geen sprake van geïsoleerde modules. De Hogeschool Zuyd claimt met dit concept het verst gevorderd te zijn van alle fysiotherapieopleidingen. –	De opleiding laat zien hoe dit afwijkt van vergelijkbare opleidingen in Nederland.
Kwaliteit Docenten	Een belangrijk aspect is een werkgroep docentprofessionalisering, die cursussen organiseert voor collega's en zorgt voor een aanvullende wetenschappelijke oriëntatie. Wat lectoraten betreft heeft Hogeschool Zuyd 20 fte beschikbaar voor onderwijs, en minder dan één voor onderzoek. Wel zijn er op de 20 fte 4 of 5 gepromoveerden werkzaam. Er is tijdens de bijscholing extra aandacht voor onderzoeksmethodologie.	De opleiding laat zien hoe en op welke aspecten docenten zijn bijgeschoold.
Verwevenheid O & O	– Onderdeel van de <i>evidence based</i> aspecten in de opleiding is de verwevenheid met casuïstiek. Als vanaf het eerste blok methodes behandeld worden hoort daar meteen <i>evidence based</i> werken bij.	De opleiding laat zien hoe evidence based werken in het programma is verwerkt.
Internationaal	-	-
Werken en leren	-	-

Realisatie	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Profijit	De baanzoekduur is korter dan bij vergelijkbare opleidingen.	De opleiding toont dit aan.
Niveau	Afstudeerscripties van de studenten relatief vaak gepubliceerd in vaktijdschriften	De opleiding toont dit aan.

Selectie	Antwoord opleiding	Afspraak
Het effect van de selectie op meerwaarde. Draagt selectie bij aan meerwaarde?	De instelling geeft aan dat de meerwaarde van de fysiotherapieopleidingen vooral gelegen is in de gehanteerde onderwijsmethodiek en het studiebegeleidingsproces. De instelling geeft aan dat de selectie hierop ook betrekking heeft: begeleiders spreken studenten zonnodig aan op de motieven en achtergronden die zij bij hun selectie kenbaar hebben gemaakt en bij de selectie wordt nadrukkelijk gelet op zelfstandigheid en motivatie van de studenten.	De opleiding geeft aan hoe de selectie tot (versterking van) de meerwaarde leidt. De opleiding geeft aan op welke manier het hogere collegegeld bijdraagt aan de kwaliteit van de opleiding.

Hogeschool Zuyd Logopedie

Uitgangspunten	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	De beoogde assessments worden een samenhangend leerwegaafhankelijk geheel, waarbij in overeenstemming met door studenten gekozen leerroutes en leeractiviteiten op de cruciale keuzemomenten wordt getoetst. De studiebegeleiding krijgt een sterk coachend karakter.	De opleiding laat zien op welke wijze de coaching plaatsvindt, hoeveel tijd de docenten eraan besteden en op welke manier studenten tot de samenstelling van hun curriculum komen.
Curriculum	Volgend jaar gaat een competentiegestuurd programma van start, waarbij in het derde jaar these-keuzes worden gemaakt en de stage gekoppeld is aan een docent. Belangrijk is dit te koppelen aan maatschappelijke verdieping, en de vraag waar in de maatschappij behoefte aan is. Op dit moment is de maatschappelijke oriëntatie van de studenten nog beperkt. Ook is er veel uitval. Er komt onderzoek naar de uitval in het derde en vierde jaar. In het eerste en tweede jaar worden parameters ingesteld, waar op wordt getest.	De opleiding laat zien hoe het competentiegericht onderwijs wordt ingevuld, en hoe de koppeling met de praktijk tot stand komt.
Kwaliteit Docenten	-	Het competentiegericht onderwijs vergt veel van de staf, en de opleiding moet goed laten zien hoe dit competentiegericht onderwijs wordt ingevuld, en hoe de koppeling met de praktijk tot stand komt.
Verwevenheid O & O	Vorig jaar is een nieuwe visie op onderzoek in praktijk gebracht. Voorheen participeerden HBO-studenten alleen maar in onderzoek. In de huidige situatie wordt van ze gevraagd zelf een onderzoek op te zetten en erover te publiceren. Dit is een duidelijke competentie in praktijkgericht onderzoek die uit kan monden in therapieën. De eerste producten en publicaties zijn hier al uit naar voren gekomen.	De opleiding laat zien op welke manier het niveau van de opleiding wordt verbeterd. Dit kan onder meer door van de docenten een publicatielijst te overleggen en aan te geven op welke manier de docenten voor de opleiding worden geselecteerd.
Internationaal	Meerwaarde in de opleiding zelf ziet de opleiding in het zogeheten Bahama-traject, waarbij studenten hun bachelor halen in Heerlen, en hun master in Aken. In Aken is de enige Duitse instelling gevestigd waar een master Logopedie te halen is, de overige instellingen opereren op MBO-niveau. Vanaf het studiejaar 2004-2005 is er al een gemeenschappelijk curriculum. Deze constructie is uniek, evenals het feit dat de opleiding in totaal, inclusief de master in Aken, vijf jaar duurt. Op dit moment zit het project in de pilotfase, en staat het open voor niet meer dan twintig mensen.	De opleiding documenteert het Bahama-traject en licht nader toe op welk deel van de populatie dit traject betrekking heeft. De afspraken met buitenlandse partners worden op schrift gesteld.
Werken en leren	-	-

Realisatie	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Profijit		
Niveau	Het lijkt erop dat het aantal publicaties dat uit Logopedie bij de Hogeschool Zuyd voortkomt hoger is dan bij vergelijkbare instellingen.	De opleiding toont dit aan.

Selectie	Antwoord opleiding	Afspraak
Het effect van de selectie op meerwaarde. Draagt selectie bij aan meerwaarde?	De selectie vindt plaats aan de hand van verschillende criteria. De formele criteria bestaan uit het bezitten van de juiste diploma's. Daarnaast worden de studenten intensief gevolgd, en mogen ze in de eerste twee jaar niet teveel vakken open hebben laten staan. Ook individuele gesprekken behoren tot de procedure.	De opleiding geeft aan op welke wijze selectie tot meerwaarde leidt.

NHTV Breda

Uitgangspunten	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	De opleiding geeft studenten een intensieve begeleiding. Studenten werken in groepen van 3 tot 6 mensen. Er zijn vier studievoortgangsgesprekken per jaar.	De opleiding laat zien hoe dit afwijkt van de begeleiding bij vergelijkbare opleidingen in Nederland..
Curriculum	De studenten werken en leren via het leerbedrijf, waarbij ze per jaar 25% van de tijd werkend leren. De beroepspraktijk wordt in huis gehaald. De opleiding beschikt over uitstekende faciliteiten. Het curriculum is in het Engels, de leerroutes zijn flexibel.	De opleiding laat zien hoe dit afwijkt van de begeleiding bij vergelijkbare opleidingen in Nederland.
Kwaliteit Docenten	In het kader van een internationaal uitwisselingsproject is één Amerikaanse medewerker van de Universiteit van Arizona werkzaam aan de NHTV.	
Verwevenheid O & O	De opleiding profiteert van het onderzoek vanuit het lectoraat Imagineering.	De opleiding geeft aan op welke punten het lectoraat concreet van belang is voor de opleiding
Internationaal	Studenten gaan 1 trimester naar de universiteit van Arizona. Met de Amerikaanse partner is een speciaal programma ter plaatse ontwikkeld. De opleiding heeft 10% buitenlandse studenten idem docenten. Er zijn uitwisselingsprogramma's met 7 partners.	Het deel van het curriculum dat in Arizona plaats vindt wordt duidelijk omschreven.
Werken en leren	De opleiding heeft een eigen leerbedrijf.	De opleiding licht dit toe.

Realisatie	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Profijt	Er zijn verschillende plaatsen waar M&EM kan worden gevolgd, en voor de ca. 1.000 afgestudeerden die daaruit voortkomen is niet altijd plaats op de arbeidsmarkt, zodat de NHTV inzet op een kleinschalige opleiding met hoge kwaliteit waar de afstudeerders een grotere kans hebben op een van de schaarse banen.	-
Niveau	Door de kleinere aantallen kan de opleiding betere kwaliteit leveren	Toelichten

Selectie	Antwoord opleiding	Afspraak
Het effect van de selectie op meerwaarde. Draagt selectie bij aan meerwaarde?	De collegegeldverhoging zal worden ingezet voor intensievere begeleiding, goede faciliteiten en een onderzoeksprogramma voor reputatieverbetering. Zo is de begeleiding verdubbeld van 100 naar 200 uur, waarvoor een extra FTE is gecreëerd. Ook wordt het	De opleiding geeft aan bij welke onderwerpen selectie en collegegeldverhoging tot (versterking van) de meerwaarde leiden.

	<p>lectoraat uitgebreid van 0,5 naar 0,8 FTE. Doel van de opleiding is de omslag te maken naar meer onderzoek, het publiceren van artikelen en het creëren van een kenniscentrum. Er zijn verschillende plaatsen waar M&EM kan worden gevolgd, en voor de ca. 1.000 afgestudeerden die daaruit voortkomen is geen plaats op de arbeidsmarkt, zodat NHTV inzet op een kleinschalige opleiding met hoge kwaliteit waar de afstudeerders een grotere kans hebben op een van de schaarse banen.</p>	
--	---	--

Hogeschool INHOLLAND Business Administration

Uitgangspunten	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	De opleiding is van start gegaan met dertien studenten. In de toekomst, als de opleiding groeit, zal gewerkt gaan worden met groepen met een maximale omvang van twintig studenten.	De opleiding geeft aan op welke wijze de begeleiding van studenten vorm krijgt en in hoeverre dit afwijkt van de reguliere MER opleiding.
Curriculum	Het programma is een verzwaard Engelstalig HBO-programma met directe toegang tot een WO-master. In de opleiding neemt karaktervorming een belangrijke plaats in.	De opleiding licht de opbouw van het curriculum en de gebruikte literatuur toe.
Kwaliteit Docenten	De selectie van docenten is onderdeel van de meerwaarde. Deze worden geselecteerd aan de hand van een interne sollicitatieprocedure waarbij onder meer belangrijk zijn: nativeness of near-nativeness in de engelse taal en aantoonbare commitment bij de kennisoverdracht aan studenten.	De opleiding licht de samenstelling en selectie van het docententeam toe.
Verwevenheid O & O	De band met Nijenrode moet gaan zorgen voor een WO-component; zo zullen de studenten zich bezig gaan houden met onderzoek en onderzoekstechnieken, zullen ze worden bekwaamd in academisch schrijven, en wordt er van ze verwacht dat ze uiteindelijk een academische paper produceren.	De opleiding licht dit toe aan de hand van het curriculum.
Internationaal	-	-
Werken en leren	-	-

Realisatie	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Profijt	De studenten kunnen direct doorstromen naar de Nijenrode Msc.	-
Niveau	InHolland streeft ernaar een uitdagende opleiding te bieden voor studenten die een reguliere HBO-opleiding te gemakkelijk vinden. De studenten die zich aanmelden zoeken geen theoretische WO-omgeving, maar wel tempo en niveau; vaak hebben ze al ideeën over ondernemen. Om tegemoet te komen aan die behoefte aan een uitdaging is het aandeel van wiskunde en statistiek al groter dan bij vergelijkbare opleidingen, en ook is het aandeel van economie relatief groot.	De opleiding licht de opbouw van het curriculum en de gebruikte literatuur toe.

Selectie	Antwoord opleiding	Afspraak
Het effect van de selectie op meerwaarde. Draagt	Het uitgangspunt van de opleiding, nauw verbonden met de geboden meerwaarde, is de intake assessment voor de studenten. Dit is,	De opleiding geeft aan op welke wijze selectie tot (versterking van) de

selectie bij aan meerwaarde?	mede ingegeven door de nauwe samenwerking van deze opleiding met Nijenrode, een afgeleide van de intake assessment die ook wordt gehanteerd door Nijenrode. Een belangrijk aspect van deze assessment is het testen van logica en het abstracte denken van de aspirant-studenten. Voor studenten die in het tweede jaar willen instromen wordt een summercourse verplicht gesteld, naast de gebruikelijke intake-assessment.	meerwaarde leidt.
-------------------------------------	--	-------------------

Hogeschool INHOLLAND PABO

Uitgangspunten	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	De studenten die deelnemen aan het project worden extra begeleid door een studieloopbaanbegeleider.	De opleiding werkt in kleine homogene groepen met een kwalitatief hoog niveau. De opleiding creëert een (digitale) leeromgeving die gekenmerkt wordt door een mix van afstandsleren en intensief contact met topdocenten en lectoren.
Curriculum	Het curriculum bestaat uit een combinatie van afstandsleren en contactonderwijs, sterke gerichtheid op toegepast onderzoek, een verzwaard opleidingsprogramma (<i>honours</i> programme Schoolontwikkeling en Onderwijskundig Leiderschap), aandacht voor maatschappelijke thema's en wetenschappelijke oriëntatie en de mogelijkheid van internationale uitwisselingsprogramma's. INHOLLAND heeft een overeenkomst met Octaaf (samenwerkingsverband tussen acht pabo's) over de afname van een programma (30 ec's) op het terrein van onderwijskundig leiderschap. De opleiding betreft relevante lectoren binnen INHOLLAND bij het programma onder meer masterclasses aan te bieden	De opleiding geeft aan hoe deze intenties in praktijk zijn ingevuld. De opleiding geeft aan welke programma-onderdelen hiermee zijn gerealiseerd. De opleiding geeft aan welke lectoren op welke wijze zijn ingezet.
Kwaliteit Docenten	De opleiding maakt gebruik van academisch gevormde topdocenten. Er is samenwerking met lectoren gezocht.	De opleiding geeft aan welke academisch gevormde topdocenten zijn ingezet. De opleiding geeft aan welke bijdrage de lectoren hebben geleverd.
Verwevenheid O & O	De opleiding richt zich op toegepast onderzoek op het terrein van onderwijsinnovatie (waaronder pedagogisch handelen en leiderschap).	De opleiding geeft aan hoe hieraan invulling is gegeven, vooral voor wat betreft het lectoraat.
Internationaal	Studenten kunnen deelnemen aan internationale uitwisselingsprogramma's (ontwikkeld binnen de opleiding en binnen de hogeschool).	De opleiding geeft aan welke uitwisselingsprogramma's het meest geschikt zijn voor de studenten en in welke mate er gebruik van is gemaakt.
Werken en leren	De praktijkcomponent is kwantitatief en kwalitatief (meer en andere taken op het gebied van de schoolorganisatie) uitgebreid ten	De opleiding geeft aan welke omvang de praktijkcomponent

	opzichte van de reguliere opleiding.	beslaat, welke eisen aan deze praktijkcomponent gesteld worden en hoe dit verweven is in het opleidingsprogramma.
--	--------------------------------------	---

Realisatie	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Profijt	Doel van de opleiding is om de afgestudeerden in relatief korte tijd te laten doorgroeien naar de functie van schoolleider. Ten tijde van het gesprek met de NVAO stond nog een gesprek met de curatoren op het programma over deze plannen. Ook de mening van "het onderwijsveld" moest nog worden gepolst.	De opleiding geeft aan hoe extern over de plannen en mogelijkheden van de studenten wordt gedacht.
Niveau	Afgestudeerden moeten verhoudingsgewijs vrij snel na het afstuderen (binnen een aantal jaar) kunnen functioneren als schoolleider. In het eindrapport van de Visitatiecommissie leraar basisonderwijs van september 2003 stond de opleiding in de top 3 van lerarenopleidingen basisonderwijs.	Zie boven

Selectie	Antwoord opleiding	Afspraak
<i>Het effect van de selectie op meerwaarde. Draagt selectie bij aan meerwaarde?</i>	Het doel van het experiment is HBO-ers te laten afstuderen die een meerwaarde hebben boven de gemiddelde PABO-student omdat ze betere leraren worden en relatief snel kunnen doorgroeien naar een managementfunctie. De wijze waarop de selectie van studenten zou moeten plaatsvinden, is één van de doelen van het project. Het project richt zich op de selectie van talentvolle VWO-ers en Havisten met bovengemiddelde kwaliteiten.	De ontwikkeling van een selectiemethodiek is één van de doelen van het project. De ontwikkelde selectiecriteria van de studenten zullen daarom een grote rol spelen bij de evaluatie.

Hotelschool Den Haag

Uitgangspunten	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Studiebegeleiding	De bestaande meerwaarde in het curriculum zoals dat nu al aan de studenten wordt aangeboden is bijvoorbeeld gelegen in een vergaande persoonlijke aandacht voor de student. Al vanaf het begin van de studie is er veel aandacht voor persoonlijke ontwikkeling, met begeleiding door onder meer tutoren en studiebegeleiders. Studenten werken in teams van niet meer dan 16 studenten.	De opleiding laat zien hoe dit afwijkt van vergelijkbare opleidingen in Nederland.
Curriculum	Activerende werkvormen: In een vroeg stadium wordt aandacht besteed aan de managementvaardigheden, later in de studie krijgen studenten een leidinggevende positie over eerste- en tweedejaarsstudenten.	De opleiding laat zien hoe dit afwijkt van vergelijkbare opleidingen in Nederland.
Kwaliteit Docenten	De docenten die lesgeven aan de Hotelschool zijn allemaal volledig gericht op het hotelwezen, en moeten dat gezien de aard van het onderwijs ook zijn. Het voornemen is een gespecialiseerd trainingsprogramma op te zetten voor hotelschooldocenten. Een intern voorstel hiertoe is al gemaakt.	De opleiding laat zien hoe dit afwijkt van vergelijkbare opleidingen in Nederland.
Verwevenheid O&O	De lector van de Hogeschool (Human Resource Management) gaat de onderzoekskant van de opleiding op structurele projectbasis verbreden, om dit te gebruiken bij de ontwikkeling van het programma.	De opleiding geeft informatie over dit onderzoeksproject.
Internationaal	Na het eerste jaar volgt een stage van een half	De opleiding laat zien

	jaar die door 95 procent van de studenten in het buitenland wordt gevolgd, het tweede halfjaar van het tweede jaar sluit daar weer op aan. Hierna volgen training in managementvaardigheden en modules in het Engels, uiteindelijk culminerend in een managementstage bij een van de wereldwijde top 500-hotels.	hoe dit afwijkt van vergelijkbare opleidingen in Nederland.
Werken en leren	Zie bovenstaand punt	

Realisatie	Argumentatie - Onderbouwing	Afspraken
Profijt	De Hotelschool ziet het bewijs voor de gerealiseerde meerwaarde vooral in internationale erkenning door gezaghebbende derde partijen wat zich onder meer uit in een goede positie van de alumni. Ook de waardering door studenten en alumni zelf is volgens de Hotelschool, gemeten naar herhalingsintentie, groot.	toelichten
Niveau	idem	toelichten

Selectie	Antwoord opleiding	Afspraak
Het effect van de selectie op meerwaarde. Draagt selectie bij aan meerwaarde?	Studenten komen allemaal met verschillende competenties binnen. Het voornemen is een diagnostische toets in te voeren, evenals een eindassessment na vier jaar om de vorderingen van de student te meten. Een mogelijke uitbreiding van dit idee is coaching in het eerste jaar na het afronden van de studie om te helpen de carrière op te bouwen.	De opleiding geeft aan bij welke onderwerpen selectie tot (versterking van) de meerwaarde leidt.

Gegevens instroom in opleidingen eerste ronde experimenten

- Experimenten selectieve toelating -

Universiteit Maastricht: drie masterprogramma's van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Academie jaar	Aanmeldingen	Geselecteerd
2004	nvt	nvt
2005	29	26

Universiteit Utrecht: Bestuur- en Organisationswetenschap

Academie jaar	Aanmeldingen	Geselecteerd
2004	200	100 ¹⁶
2005	170 ¹⁷	98

University College Utrecht

Academie jaar	Aanmeldingen	Geselecteerd	Gestart ¹⁸
2004	657	295	261
2005	681	310	225

Roosevelt Academy (selectie)

Academie jaar	Aanmeldingen ¹⁹	Geselecteerd ²⁰
2004	164	117
2005	208	142

¹⁶ numerus fixus

¹⁷ deelnemers aan selectieprocedure (191 in 1e instantie aangemeld)

¹⁸ Verschil "geselecteerd" en "gestart" wordt bepaald door:

- capaciteit beschikbare woonruimte op de campus (gemiddeld 225);
- aantal geselecteerde studenten dat op de uitnodiging ingaat cq kan ingaan (bij buitenlandse studenten wordt dit bepaald door o.a. financiën en verblijfspapieren).

¹⁹ Dit is inclusief afmelders tijdens de aanmeldingsprocedure en selectie.

²⁰ Onder 'geselecteerd' zijn opgenomen studenten die daadwerkelijk een opleiding volgen bij de Roosevelt Academy.

Rijksuniversiteit Groningen:

	Academie jaar	Aanmeldingen	Geselecteerd
<i>Biomolecular Sciences</i>	2004	19	5
	2005	20	7 (3)*
<i>Evolutionary Biology</i>	2004	25	8 (3)*
	2005	26	7 (4)*
<i>Medical and pharmaceutical Drug Innovation</i>	2004	38	9 (6)*
	2005	25	5 (3)*
<i>Nanoscience</i>	2004	23	7 (3)*
	2005	25	6 (5)*

* ( ) betreft buitenlandse studenten

Universiteit van Tilburg: Bestuurskunde

Academie jaar	Aanmeldingen	Geselecteerd
2004	nvt	57
2005	65	44

Erasmus Universiteit: Opleiding International Business Administration

Academie jaar	Aanmeldingen	Geselecteerd
2004	463	160 ²¹
2005	483	355 ²²

- Experimenten collegedverhoging -**Vrije Universiteit Amsterdam: Masteropleiding Social Psychologie**

Academie jaar	Aanmeldingen	Geselecteerd
2004	22	16
2005	25	13

²¹ In 2004 was reeds het systeem van decentrale selectie van toepassing, waarbij de opleiding gebruik maakte van de mogelijkheid om maximaal 50% van de aanmelders te selecteren. Vandaar het getal van 160 (=50% van 320) geselecteerden. De resterende 50% kwam binnen via de loting, verbonden aan de Numerus Fixus.

²² In 2005 kon IBA 100% selectie plegen – vandaar het aantal van 355 geselecteerden.

- Experimenten selectie en collegedverhoging -

Hogeschool INHOLLAND: Management, Economie en Recht

Academie jaar	Aanmeldingen	Geselecteerd
2004	Nvt	nvt
2005	35	17 ²³

Hogeschool Zuyd: Fysiotherapie

Academie jaar	Aanmeldingen	Geselecteerd
2004 ²⁴	73 ²⁵ 160 ²⁶	40 ²⁷
2005	130 ²⁸ 25 ²⁹	82 ³⁰

Internationale Hogeschool Breda (NHTV): Media en Entertainment Management

Academie jaar	Aanmeldingen	Geselecteerd
2004	257	128 ³¹
2005	320 ³²	160

---

²³ daadwerkelijk begonnen met de studie: 13

²⁴ De opleiding hanteert een instellingsfixus van 80 plaatsen. In 2004 is gebruik gemaakt van de mogelijkheid van decentrale selectie

²⁵ aanmeldingen voor decentrale selectie

²⁶ totaal aantal aanmeldingen circa 160

²⁷ +25 op wacht/lotings-lijst

²⁸ aanmeldingen voor selectie

²⁹ latere aanmeldingen circa 25

³⁰ +5 op wachtlijst

³¹ partiele selectie

³² Dit is inclusief afmelders tijdens de aanmeldingsprocedure en selectie

- Experimenten flexibele toelating -

Fontys Hogescholen

Overzicht deelname Flexibele Toelating Fontys, september 2005, alle opleidingen³³

	Totaal	Door 1 ^{ste} selectie	Niet bij FTT aanwezig	Geslaagd FTT	Gezakt FTT	Niet bijk FTA aanwezig	Geslaagd FTA	Gezakt FTA	Afmelding deelname onderwijs
Vwo-6	46	42	7	28	7	1	21	6	1
Vwo-5	11	10	6	3	1	0	2	1	0
Havo-5	72	68	15	27	26	2	17	8	0
Mbo-4	13	6	1	4	1	0	4	0	0
Mbo-3	10	5	2	3	0	0	3	0	0
Anders	17	5	2	1	2	0	1	0	0
Totaal	169	136	34	66	36	3	48	15	1

Het overzicht "deelname" geeft zicht op de selectieresultaten van de afgelopen maanden. In het overzicht wordt per opleidingsachtergrond –hoogst genoten opleidingsniveau, waarvoor men geslaagd is (Mbo-3) of gezakt is (alle overigen)- vermeld:

- het aantal kandidaten waarvan een aanmeldingsformulier door Fontys is ontvangen.
- het aantal aangemelden dat de eerste formele toets op basis van de criteria is gepasseerd.
- het aantal kandidaten dat vervolgens niet aanwezig was bij de eerste test (Fontys Toelatings Test): men was b.v. geslaagd voor een herexamen.
- het aantal geslaagden en gezakten bij de FTT.
- het aantal kandidaten dat zich afmeldde voor de 2^e test.
- het aantal geslaagden en gezakten bij de 2^e test (Fontys Toelatings Assessment).

Na de tests heeft zich 1 kandidaat afgemeld voor deelname aan het onderwijs.
In totaal meldden zich 169 kandidaten aan, waarvan er 48 zijn geslaagd.
Dit aantal benadert de projecttarget van 50.

³³ Behalve de opleidingen met een numerus fixus en opleidingen waarvoor aanvullende eisen gelden.

SAMENSTELLING COMMISSIE RUIM BAAN VOOR TALENT

Voorzitter: De heer mr. A.H. Korthals
Leden: Mevrouw mr. W. Sorgdrager
De heer prof. dr. J. van Helleman
De heer prof. dr. R.S. Reneman
De heer prof. dr. H.P.M. Adriaansens

Secretariaat:

De heer mr. B.J.L. Derks	<i>telefoon</i>	070 – 412 4821
Mevrouw dr. B.S. Oen	<i>telefoon</i>	070 – 412 3688
Mevrouw J.P. Saraber	<i>telefoon</i>	070 – 412 3866
	<i>Fax.</i>	070 – 412 3098

Postadres:

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 16373
2500 BJ Den Haag

Algemeen telefoonnr.: 070 – 412 3456
Fax : 070 – 412 3450

Bezoekersadres:

Ministerie van OCW
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag